

1)

2) Stereotyp kobiecości i męskości i ich wpływ na moralną ocenę człowieka.

a) 1. Cele lekcji

i) a) Wiadomości

Uczeń:

- wie, czym jest stereotypizacja płciowa,
- zna cechy stereotypowo męskie i kobiece,
- zna teorie wyjaśniające zróżnicowanie płci,
- zna źródła stereotypów.

ii) b) Umiejętności

Uczeń:

- nabiera umiejętności pracy w grupie,
- nabiera umiejętności autonomicznego myślenia i samodzielnej moralnej oceny zjawisk społecznych,
- uczy się wychodzić poza schematy myślowe.

c) Podstawy

Lekcja realizuje podstawę programową w zakresie:

- celów edukacyjnych – kształtuje refleksyjną postawę człowieka i jego natury i powinności moralnych oraz wobec różnych sytuacji życiowych.,
- zadań szkoły – umożliwia rozwijanie umiejętności prezentacji własnego stanowiska w dialogu z innymi,
- treści – należy do bloku tematycznego „główne problemy współczesnej etyki”,
- osiągnięć – uczy rozstrzygania wątpliwości i problemów moralnych zgodnie z przyjętą hierarchią wartości i dobrem wspólnym.

b) 2. Metoda i forma pracy

Wykład, dyskusja wokół problemu, ćwiczenia z kartą pracy, praca w grupie.

c)3. Środki dydaktyczne

Karta pracy, arkusze papieru flamastry.

d)4. Przebieg lekcji

i)a) Faza przygotowawcza

Na zajęciach poprzedzających nauczyciel prosi uczniów o przyniesienie papieru z bloku rysunkowego A4 i kredek lub flamastrów. Na zajęciach zapoznaje uczniów z tematem lekcji i informuje o celu zajęć.

ii)b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel dzieli klasę na cztery grupy i rozdaje uczniom arkusze papieru i flamastry. Dwie grupy mają wypisać stereotypowe cechy kobiet, zaś dwie pozostałe stereotypowe cechy mężczyzn. Następnie uczniowie prezentują wykonane zadanie.

2. Nauczyciel rozpoczyna w klasie dyskusję na temat zgodności cech stereotypowych z rzeczywistymi cechami uczniów. Analizuje wspólnie z uczniami konsekwencje posługiwania się stereotypami płciowymi. Analiza dotyczy problemu schematów poznawczych i uogólnień, które często bywają krzywdzące dla jednostek.

3. Nauczyciel prosi, aby uczniowie wykonali dwa ćwiczenia zamieszczone w karcie pracy. Uczniowie po wykonaniu zadań czytają odpowiedzi. Nauczyciel prosi uczniów o podanie przykładów z doświadczeń uczniów, które przeczą stereotypowemu myśleniu, na które wskazują odpowiedzi w ćwiczeniach.

4. Nauczyciel wraz z uczniami analizuje źródła stereotypów płciowych: etapy procesu socjalizacji dziewcząt i chłopców.

5. Nauczyciel poddaje pod dyskusję pytanie, czy zróżnicowanie płci polega na powielaniu i podtrzymywaniu stereotypów, czy też stereotypy są nadbudowane na różnicach między płciami.

iii)c) Faza podsumowująca

Nauczyciel przekazuje podstawowe informacje na temat teorii wyjaśniających zróżnicowanie płci:

- koncepcje zróżnicowanej socjalizacji kobiet i mężczyzn,
- koncepcje ewolucjonistyczne,
- koncepcja strukturalno-społeczna.

iv)d) Praca domowa:

Nauczyciel prosi uczniów o sporządzenie w zeszycie pisemnej odpowiedzi na pytanie, jak powyższe teorie wiążą się z pojęciem stereotypu płciowego.

e)5. Bibliografia

1. Brach-Czaina J., *Od kobiety do mężczyzny i z powrotem. Rozważania o płci w kulturze*, Trans Humana, Białystok 1997.
2. Hamer H. *Psychologia społeczna. Teoria i praktyka*, Difin, Warszawa 2005.

3. Jenkins J., *Contemporary Moral Issues*, Heinemann, Oxford 1994.
4. Wojciszke B., *Człowiek wśród ludzi. Zarys psychologii społecznej*, Scholar, Warszawa 2006. 6.

f)6. Załączniki

a) Karta pracy ucznia

1. Prace w domu wykonywane zazwyczaj przez:

Mężczyzn	Kobiety
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

2. Które z zawodów są zazwyczaj wykonywane przez z kobiety, a które przez mężczyzn? Zaznacz K lub M.

- model/ka ..... M
- pielęgniarz/rka ..... K
- rolnik ..... M
- ochroniarz ..... M
- policjant/ka ..... M
- nauczyciel/ka w szkole podstawowej ..... M
- kierowca autobusu ..... M
- górnik ..... M
- sekretarz/rka ..... K

b) Materiały pomocnicze dla nauczyciela

Cechy stereotypowo męskie:

Agresywny, aktywny, arogancki autokratyczny, bałaganiarz, głośny, niemiły odważny, opanowany, szorstki, sztywny, szybki, zarozumiały, zdolny, chłodny, poważny, przedsiębiorczy, racjonalny, stanowczy, twardy, zaradny, indywidualista, autokratyczny.

Cechy stereotypowo kobiece:

Ciepła, cierpliwa, emocjonalna, drażliwa, gadatliwa, łagodna, miła, nerwowa, nieśmiała, nieśmiała, wrażliwa, przebacząca, przyjemna, rozmarzona, sentymentalna, narzekająca, skromna, słaba, uległa, wstydliva, zależna, skomplikowana.

Warto zwrócić uwagę, że niektóre cechy te mimo, że określają jeden stereotyp, wzajemnie się wykluczają (np. cierpliwa – drażliwa).

g)7. Czas trwania lekcji

45 minut

h)8. Uwagi do scenariusza

Jest to lekcja rozszerzająca wiedzę o stereotypach. Powinna być poprzedzona zajęciami „Definicja i funkcje stereotypu. Przykłady stereotypów funkcjonujących w społeczeństwie”.